Contributed by Chris Den Hond
woensdag, 12 februari 2003 - Last Updated zaterdag, 05 mei 2007

Denis Sieffert leidt het Franse weekblad Politis. In zijn editorialen roept hij actief op om mee te betogen tegen de oorlog. Rood sprak met deze geëngageerde journalist en kenner van de internationale politieke verhoudingen.

In uw laatste editoriaal geeft u argumenten aan om te betogen tegen de oorlog. Welke zijn die argumenten?

Denis Sieffert: Ten eerste is het belangrijk om "nee" te zeggen tegen de oorlog. Ook al denk ik jammer genoeg dat Bush en consoorten oorlog zullen voeren.De massa-betogingen zijn ook belangrijk om de druk op de Europese regeringen op te voeren. Frankrijk, Duitsland en België hebben duidelijke tekenen gegeven dat ze niet zomaar oorlog willen. Frankrijk zou haar vetorecht kunnen gebruiken in de VN-Veiligheidsraad. Tenslotte is betogen ook een zaak van waardigheid. Zelfs al sta je sterk in de minderheid, zelfs als denk je dat het niets uithaalt, dan nog is het nuttig om je mening uit te schreeuwen. Ik denk altijd aan die zeven Israëli's die in januari 1968 betoogden tegen de bezetting van de Palestijnse gebieden. Zij redden de eer van Israël.

Frankrijk, Duitsland, België zijn tegen een unilaterale USA-oorlog. Maar zijn ze niet voor de oorlog op een andere manier, bijvoorbeeld voor het sturen van blauwhelmen?

Denis Sieffert: Op dit moment gaat de discussie over het verderzetten van inspecties en het sturen van VN-blauwhelmen. In de huidige situatie is dat minder slecht dan wat de regering van Bush aankondigt. Voorzichtigheid is echter geboden, want het is goed mogelijk dat dit Oude Europa, zoals Rumsfeld dat noemt, plooit. En erger dan een éénzijdige oorlog van de VS, is een oorlog in naam van de Verenigde Naties, waarbij de Europeanen die oorlog een soort legitimiteit meegeven. Ik heb veel schrik voor dat scenario. We betogen dus ook tegen een oorlog goedgekeurd door de VN.

Er is die brief geweest van 8 EU-landen die voor de USA-aanpak zijn. Dat betekent een werkelijke terugslag in de opbouw van een politieke EU. Waarom slaagt de EU er niet in met één stem te spreken?

Denis Sieffert: Deze crisis brengt de breuklijnen binnen de Europese Unie aan het licht. Maar die breuklijnen bestaan al veel langer. Engeland is reeds sinds De Gaulle "atlantisch", zoals De Gaulle het uitdrukte. Engeland is het paard van Troje van de USA binnen Europa. Aznar in Spanje en Berlusconi in Italië zijn ultra-liberalen. Frankrijk, zelfs de Franse rechterzijde, is nooit zo ultraliberaal geweest. De Franse regering verzet zich - voor hoelang nog? - tegen de VS-hegemonie. Duitsland kent sinds de tweede wereldoorlog een pacifistische traditie.

In Europa, zelfs in de landen met een pro-VS-regering, is de publieke opinie sterk tegen de oorlog. Kan dat sommige regeringen destabiliseren?

Denis Sieffert: Ik denk het wel. Dat is één van de grote nieuwe politieke gegevens van de huidige situatie. Er bestaat een breuk tussen een heel groot deel van de publieke opinie en een aantal Europese regeringen. Dat is heel duidelijk in Engeland en nog duidelijker in Spanje. Aznar neemt een duidelijk risico door Bush klakkeloos achterna te lopen. Men kan zich inbeelden dat er in sommige landen een scheiding komt tussen de regering en de publieke opinie. Dat is slecht voor de democratie. Maar dat is niet de fout van de bevolking, wel van de regering die geen rekening houdt met de bevolking.

Op welke manier oefenen de Verenigde Staten druk uit?

Denis Sieffert: De USA heeft een heel arsenaal aan drukkingsmiddelen. Via de telefoon en de diplomatieke kanalen. Frankrijk doet dat ook, daar is op zich niets mis mee. Maar de USA beschikt

niet enkel over politieke maar ook economische drukkingsmiddelen. Als Irak binnen enkele maanden onder Amerikaanse voogdij komt te staan, dan weet je zo onder welke bedrijven de petroleum zal worden verdeeld. Die druk werkt ook op Frankrijk. De grote Franse bedrijven willen niet uit de boot vallen als de prijzen worden uitgedeeld.

Welk is de betekenis van het Frans-Duits-Belgische verzet binnen de NAVO? Is dat belangrijk?

Denis Sieffert: Het is symbolisch belangrijk, want er is een veto geweest, wat heel zelden voorkomt. Maar een compromis, waarbij niemand zijn gezicht verliest, kan gemakkelijk gevonden worden. Want wat werd er uiteindelijk gezegd: "Op dit moment zitten we niet in een oorlogslogica, dus moeten we geen militaire voorbereidingen treffen om Turkije te verdedigen." Dus als men wel in een oorlogslogica zit, speelt dit veto niet meer mee. Het siert de drie vernoemde landen dat ze niet in de valstrik getrapt zijn van de oorlogslogica, maar ten gronde betekent dat niet veel.

Welk is de rol van Rusland? Eerst steunde het land de VS, daarna is kwam er dan toch een gemeenschappelijke verklaring met Frankrijk tegen de oorlog?

Denis Sieffert: Verschillende elementen spelen een rol. Vele landen oordelen toch wel dat men in een lange conflictperiode terechtkomt als men de VS vrij spel laat. Ze vinden dat spelregels moeten gerespecteerd worden en ze zijn bereid om in andere allianties te treden om de VS wat terug te dringen. De Russen zitten in die logica. Maar dat heeft niets te maken met vredeswil, want elk land probeert in zijn alliantie zijn oorlogsmisdaden te verdoezelen. Israël linkt zich met de VS om rustig verder de Palestijnen te kunnen afslachten en een Groot-Israël te realiseren. Poetin sluit een akkoord met Frankrijk en hoopt zo een vrijbrief te krijgen om verder de Tsjetsjenen uit te roeien. Laat ons niet vergeten dat Poetin ongetwijfeld meer Tsjetsjenen heeft vermoord dan Saddam Hoessein Irakezen. Dat toont de absurditeit aan van de huidige situatie waarin Poetin probeert over te komen als iemand die de oorlog wil tegenhouden, terwijl hij één van de grote oorlogscriminelen van de planeet is.

Hoe komt het dat er niet meer tegenstemmen komen uit de Arabische en moslimwereld?

Denis Sieffert: Er is geen Nasser meer in de Arabische wereld. Wat overblijft zijn haast allemaal vazallen van de VS. Staatshoofden wiens levenskansen afhangen van de steun van Amerika. En aangezien het geen grote democraten zijn, laat de druk van de bevolking om een tegenstem te ontwikkelen hen koud. Een Moubarak van Egypte of Abdallah van Jordanië of de Saöedi's voelen zich zeer ongemakkelijk in hun vel, want hun publieke opinie is hun wel erg ongenegen. Maar ze kiezen het kamp dat hun macht garandeert en dat is de alliantie met de Amerikanen. Het andere kamp kiezen betekent steunen op hun bevolking en dan komt de aard van hun regime zelf in gevaar. Dat zou voor hen het einde betekenen van hun heerschappij.

Wat vindt u van de argumenten om een oorlog te rechtvaardigen: massa-vernietigingswapens, Saddam dictator, band met terroristen?

Denis Sieffert: Op dit moment bestaat er een enorm scepticisme ten aanzien van de Amerikaanse regering. Bush krijgt zijn koopwaar zeer slecht verkocht. De bewijzen van Powell zijn niet overtuigend, niet rationeel. In Europa zijn wij heel Cartesiaans ingesteld. We willen een logica in de bewijsvoering. Banden met Al Qaeda zijn niet aangetoond, dat zou trouwens tegennatuurlijk zijn met het Iraakse regime. Natuurlijk zullen er wel ergens banden zijn, maar de echte vraag ligt elders: gaat men de oorlog verklaren aan elke dictator? Gaat men militair tussenkomen in elk land dat massa-vernietigingswapens heeft? Nee, natuurlijk. En welke wereldorde zal het licht zien als men toestaat dat een grootmacht willekeurig en zogenaamd preventief gaat oorlog voeren en gaat beslissen over wat goed en wat kwaad is. Het gaat hier niet over de schuld of onschuld van de beschuldigde, maar over het feit dat de rechter niet het recht heeft zijn revolver boven te halen tijdens het proces en de beklaagde te executeren in de rechtbank. In welke wereld leven wij, met welke rechtspraak, als we toestaan dat de rechter op die manier handelt.

Heeft Irak massa-vernietigingswapens?

Denis Sieffert: Indië, Pakistan, maar ook Israël hebben massa-vernietigingswapens. Het gaat hier om twee maten en twee gewichten. Israël is overbewapend en buitengewoon gemilitariseerd sinds 1948. Bovendien gebruikt Israël die wapens. Ok, niet hun kernwapens, die hebben ze niet nodig tegen de Kalashnikovs van de Palestijnen, maar al de rest gebruiken ze wel. Ze doen dat ongestraft. Daarom is de publieke opinie in de Arabische en moslimwereld, maar ook in Europa zo sterk tegen de VS-oorlog. Ze zien goed dat het om pure willekeur gaat. Als het gaat om het toepassen van internationaal recht, dan moet dat voor iedereen op dezelfde manier worden toegepast. En laat ze dan beginnen met een internationale beschermingsmacht voor de Palestijnen.

Waarom willen de VS absoluut een oorlog? Ze controleren reeds de planeet. Waarom doen ze niet een aantal toegevingen? Willen ze echt een totale hegemonie?

Denis Sieffert: Controle over de petroleum geeft een economische zekerheid. Het is beter dat je zelf de oliekraan hanteert, dan dat je moet onderhandelen met bemiddelaars die niet altijd betrouwbaar zijn. Maar daarbuiten is de petroleum ook een vector van hegemonie, van macht. Ik ben ervan overtuigd dat dit ook een oorlog is tegen Europa. Europa zal niet worden gebombardeerd en dat maakt een groot verschil uit met Irak. Maar het betekent ook de bevestiging van één almachtige supermacht die alle politiek-diplomatieke tegenmacht wil breken. Door de Iraakse kwestie af te handelen wil Amerika ook een krachtsverhouding opleggen op wereldschaal en iedereen die weerstand biedt breken. En dat geldt dus niet in de laatste plaats een aantal Europese landen.